

MINISTERUL FINANTELOR

R A P O R T

**privind creanțele României la 31 decembrie 2021
provenite din activitatea de export, cooperare economică internațională
și alte acțiuni externe, derulate înainte de 31 decembrie 1989**

I. La data de 31 decembrie 2021, creanțele României provenite din operațiunile de export, cooperare economică internațională și alte acțiuni externe, derulate înainte de 31 decembrie 1989 erau de **549.059.447,02 dolari SUA** pe relația devalize convertibile și de **1.624.509.933,94 ruble transferabile** pe relația ruble transferabile și alte sume în diverse valute.

Acțiunile în urma cărora au rezultat sumele menționate s-au desfășurat în baza unor acorduri comerciale și guvernamentale de credit pe termen mediu și lung, încheiate de statul român cu alte state, în principal din Africa, Asia și America Latină înainte de 31 decembrie 1989.

Din suma totală de **549,05 milioane dolari SUA** pe relația devalize convertibile:

- **307,75 milioane dolari SUA (56,05%)** reprezintă **creanțe soluționate și reglementate** prin semnarea unor acorduri la nivel guvernamental, aprobate prin Hotărâri ale Guvernului și **care se află în diferite stadii de încasare** (Irak, R.D. Congo, R.P.D. Coreeană, Guineea, Mozambic);
- **241,3 milioane USD (43,95%)** reprezintă **creanțe care nu au fost soluționate până în prezent** (Sudan, Libia, Nigeria, R. Centrafricană, Somalia și Tanzania).

În perioada ianuarie - decembrie 2021 s-au încasat în contul creanțelor României **53,7 milioane USD**.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 29/1994, cu modificările ulterioare, Guvernul este autorizat să aprobe negocierea în vederea recuperării creanțelor provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare economică internațională, derulată înainte de 31 decembrie 1989. Guvernul prezintă, spre informare Parlamentului, semestrial, situația creanțelor externe ale României.

Procesul de reglementare este influențat de următoarele cauze obiective:

a. pe relația devize convertibile

- dificultățile majore de ordin economic, financiar și valutar cu care se confruntă unele țări africane, ale căror debite către România însumează 183,2 milioane dolari SUA (75,92% din totalul creanțelor nereglementate în prezent), calificate ca eligibile pentru a primi asistență conform inițiativei HIPC (țări cu grad înalt de îndatorare, cele mai sărace din lume) sau care fac parte deja din programul HIPC, la categoriile de "țări afectate de conflicte" și "țări post conflicte", care urmează să primească sprijin financiar suplimentar din partea organismelor internaționale: R. Centrafricană, Somalia, Sudan, R.D. Congo, Tanzania.

b. pe relația ruble transferabile

- refuzul categoric al autorităților cubaneze, țară care deține 100% din creanțele României în ruble transferabile, de a accepta începerea negocierilor pentru convenirea coeficientului de conversie rublă transferabilă/dolar SUA și pentru stabilirea unor modalități de rambursare a obligațiilor sale valutare.

II. SITUATIA¹

la 31 decembrie 2021 a creanțelor externe rezultate din activitatea de export și alte acțiuni externe derulate înainte de 31 decembrie 1989

Nr.crt	Țara debitoare	Suma de recuperat
A. ÎN DOLARI SUA		
1	IRAK ²	296.865.375,13
2	SUDAN	169.858.286,14
3	MOZAMBIC ³	7.872.311,94
4	LIBIA	45.568.327,63
5	Republica GUINEEA	2.341.647,38
6	Republica CENTRAFRICANĂ	10.686.204,05
7	NIGERIA	12.587.000,00
8	SOMALIA	2.526.759,43
9	TANZANIA	99.000,00
10	ZAIR(R.D. CONGO) ⁴	107.582,71
11	R.P.D.COREEANĂ ⁵	546.952,61
T O T A L		549.059.447,02
B. ÎN RUBLE TRANSFERABILE		
1	R.CUBA ⁶	1.624.509.933,94
T O T A L		1.624.509.933,94

C. ALTE VALUTE

- a. Sudan - 881.325,47 lire sterline
- b. Libia - 22.930.147,992 dinari libieni (evidențe MFP)
- c. Guineea - 160.000 franci francezi = 24.391,84 euro (evidențe MFP)

¹Conform evidențelor Băncii Comerciale Române S.A. (exclusiv datele referitoare la Libia, Guineea, R. Centrafricană, Nigeria și Tanzania). Sunt incluse dobânzile calculate conform ultimelor acorduri de reșalonare a rambursării datoriei către România încheiate cu țările debitoare;

² Sumă ce urmează a fi încasată de statul român în perioada 01.01.2009 - 01.03.2028, conform Acordului încheiat între Guvernul României și R. Irak la 18 august 2005;

³ Rambursarea va avea loc în 23 de ani, cu 6 ani perioadă de grație, în tranșe semestriale egale și successive, cu aplicarea unei dobânzi Libor la 6 luni, începând de la data intrării în vigoare a Acordului (10 iulie 2008), inclusiv în perioada de grație;

⁴ Sumă ce urma a fi încasată de statul român eșalonat până la data de 12.10.2011, conform Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul R.D. Congo;

⁵ Conform Acordului guvernamental semnat la 20 septembrie 2002, suma reprezentând datoria statului debitor a fost convertită din ruble transferabile în 546.952,61 dolari SUA;

⁶ Inclusiv creditele aferente obiectivului Las Camariocas acordate după 31.12.1989 în sumă de 28.215.198,56 ruble transferabile.

III. Luând în considerare stadiul negocierilor și posibilitățile de recuperare a drepturilor valutare ale statului român în etapa imediat următoare, țările debitoare României pot fi clasificate astfel:

Nr.crt.	Țara debitoare	Suma de reglementat/recuperat
A. ÎN DOLARI SUA		
a. țări debitoare ale căror datorii au fost reglementate prin Hotărâre a Guvernului/Lege și sunt în curs de derulare		
1	R.P.D.COREEANĂ	546.952,61
2	IRAK	296.865.375,13
3	ZAIR (R.D. CONGO)	107.582,71
4	R. GUINEEA	2.341.647,38
5	R. MOZAMBIC	7.872.311,94
Total a		307.733.869,77
b. țări debitoare ale căror datorii nu au fost încă negociate în vederea reglementării		
1	SUDAN	169.858.286,14
2	LIBIA	45.568.327,63

3	NIGERIA	12.587.000,00
4	R. CENTRAFRICANĂ	10.686.204,05
5	SOMALIA	2.526.759,43
6	TANZANIA	99.000,00
Total b		241.325.577,25
B. ÎN RUBLE TRANSFERABILE		
a. țări debitoare ale căror datorii nu au fost încă negociate în vederea reglementării		
1	R.CUBA	1. 624.509.933,94
T O T A L		1. 624.509.933,94

C. ALTE VALUTE

1. Sudan - 881.325,47 lire sterline
2. Libia - 22.930.147,992 dinari libieni
3. Guineea - 160.000 franci francezi = 24.391,84 euro

Pe relația devize convertibile se constată că au rămas de negociat drepturi valutare ale statului român care reprezintă 43,95% din totalul creanțelor.

IV. Program de măsuri pentru semestrul I 2022**a. Irak**

Sumele datorate de Irak statului român, rezultate din activitatea de comerț exterior și alte activități externe derulate înainte de 31.12.1989, au fost reglementate prin *Hotărârea Guvernului nr. 260/22.02.2006 pentru aprobarea Acordului bilateral între Guvernul României, acționând prin Ministerul Finanțelor Publice, și Republica Irak, acționând prin Ministerul Finanțelor, semnat la Amman la 18 august 2005.*

Ca urmare, statul român va încasa, în perioada 01.01.2009 - 31.03.2028, suma de 977,1 milioane dolari SUA, având în vedere că Republica Irak beneficiază de toate cele trei etape de reducere a datoriei externe, în cuantum total de 80%, conform Minutei de înțelegere semnată în noiembrie 2004 cu statele creditoare membre ale Clubului de la Paris; ultima etapă de reducere a datoriei de 20% a fost condiționată de îndeplinirea de către statul irakian a prevederilor Aranjamentului Stand-By încheiat de Irak cu Fondul Monetar Internațional, etapă realizată de autoritățile irakiene la data de 17 decembrie 2008.

Până la această dată, în baza Acordului bilateral, a fost încasată suma de 680,2 milioane dolari SUA reprezentând primele douăzeci și șapte de tranșe din dobânda datorată de partea irakiană și douăzeci și unu rate de capital.

Propunere - Se va urmări încasarea de la extern a tranșelor prevăzute conform Acordului bilateral între Guvernul României, acționând prin Ministerul

Finanțelor Publice și Republica Irak, acționând prin Ministerul Finanțelor, semnat la Amman la 18 august 2005, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/22.02.2006.

b. Libia

Negocierile pentru reglementarea obligațiilor valutare datorate de Libia României, amânate în repetate rânduri după sesiunea Comitetului financiar mixt din anul 1997, s-au caracterizat, începând cu anul 2005, atât prin pozițiile divergente ale celor două părți, cât și prin nerespectarea de către partea libiană a unor documente bilaterale și a principiului de tratament comparabil în procesul de convenire a drepturilor și obligațiilor financiare reciproce.

Dialogul politico-diplomatic al României cu Libia a cunoscut o fază de stagnare în ultimii ani, fiind revigorat în cursul anului 2018. Astfel, după o serie de întrevederi în marja unor reuniuni internaționale (AG ONU - 2011 și 2016), a avut loc, la 15 februarie 2018, vizita ministrului libian al afacerilor externe Mohamed Taher Siala la București și, la 18 aprilie 2018, vizita oficială la Tripoli a ministrului afacerilor externe român Teodor Meleșcanu. Tema creanțelor a făcut subiectul demersurilor diplomatice, fiind abordată inclusiv cu prilejul menționatei vizite a ministrului român de externe la Tripoli. Cu această ocazie, au fost primite asigurări privind deschiderea guvernului libian pentru reglementarea situației creanțelor Libiei față de România, la solicitarea părții române. De asemenea, partea libiană a propus organizarea unei reuniuni la nivel de experți pe această speță și a manifestat disponibilitate pentru plata unei prime tranșe în valoare de 5 milioane de euro, care nu a fost urmată de propuneri concrete de implementare din partea Ambasadei Libiei la București. În cadrul convorbirilor ulterioare la nivel diplomatic a fost reiterată dorința părții române de reluare a discuțiilor bilaterale pe tema creanțelor, demers rămas fără rezultat.

După căderea în 2011, în urma unei revolte populare, a regimului Muammar Gaddafi (care a condus Libia timp de 42 de ani), țara trece printr-o situație de vid de putere și instabilitate, nicio autoritate neavând controlul deplin asupra teritoriului libian.

Situația politică și de securitate din Libia se menține fragilă, embargoul asupra armelor fiind încălcat, în continuare, de mai multe state. Grupările jihadiste își mențin încă prezența în deșertul interior al Libiei. Condițiile de trai ale populației s-au înrăutățit în 2020, atât pe fondul pandemiei de COVID-19, cât și drept consecință directă a războiului.

La 5 februarie 2021, Forumul Libian de Dialog Politic, convocat de ONU la Geneva, a ales noua administrație interimară libiană, care urma să conducă țara până la alegerile generale programate inițial la 24 decembrie 2021, care nu au avut loc nici până la această dată. La 23 iunie 2021 a avut loc a doua Conferință de la Berlin privind Libia, desfășurată la nivel ministerial. Reuniunea a dorit să reafirme sprijinul actorilor internaționali pentru implementarea deciziilor primei Conferințe

Berlin și să mobilizeze sprijin suplimentar pentru accelerarea procesului politic libian, inclusiv pentru organizarea alegerilor la data stabilită.

Propunere - Se va urmări desfășurarea evenimentelor interne și evoluția conflictului armat, iar în condițiile în care semnalele vor indica o posibilă reluare a discuțiilor, Ministerul Finanțelor va solicita Ambasadei României la Tripoli inițierea unor demersuri pe lângă instituțiile libiene competente pentru rezolvarea acestei probleme.

c. R.P.D. Coreeană

România urma să încaseze din R.P.D. Coreeană creanțe în valoare de **546.952,61 dolari SUA**, prin export de mărfuri coreene în perioada 2007-2011, în baza Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Populare Democrate Coreene privind reglementarea datoriei Republicii Populare Democrate Coreene către România, semnat la București la 20 septembrie 2002.

Până în prezent, autoritățile nord coreene nu au respectat prevederile Acordului, deși partea română a abordat în mod constant problema datoriei coreene în cadrul mai multor consultări politico-diplomatice de la Phenian, prilej cu care a arătat că lichidarea acestei datorii ar putea crea oportunități pentru dezvoltarea relațiilor și schimburilor economice bilaterale pe termen mediu și lung.

R.P.D. Coreeană a înregistrat începând din 2010 o deteriorare a situației economico-financiare, confruntându-se și cu dezechilibre valutare majore, odată cu reforma monetară aplicată de guvernul comunist, care a condus la o inflație foarte mare, cu efecte majore asupra nivelului de trai al populației. Țara se confruntă cu o profundă criză economică, în special în domeniul securității alimentare a populației, context în care beneficiază de asistență umanitară internațională. Situația în regiune se menține tensionată, în prezent fiind blocat dialogul intercoreean și cel între R.P.D. Coreeană și SUA. Având în vedere condițiile de pe plan local, dialogul părții române cu autoritățile nord-coreene pe tema recuperării datoriei nord-coreene este practic imposibil de realizat.

Propunere - Partea română va continua demersurile oficiale prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe la nivelul autorităților nord-coreene în vederea reglementării datoriei nord-coreene față de România după revenirea situației la parametrii normali de dialog.

d. Sudan

Deși autoritățile române au întreprins în mod insistent demersuri pentru organizarea negocierilor de soluționare a drepturilor valutare ale statului român, inclusiv cu prilejul unor vizite oficiale de nivel înalt, autoritățile sudaneze au amânat în mod constant începerea negocierilor sau nu au manifestat nicio reacție la propunerile părții române.

Până în prezent, statul sudanez și-a exprimat oficial poziția de reglementare a datoriei sale externe la nivel global, pentru toți creditorii, sub auspiciile organismelor financiare internaționale, invocând prezența Sudanului pe lista celor mai îndatorate țări sărace și atitudinea unor țări, precum Cehia, de ștergere a datoriei.

Cu ocazia reuniunii Clubului de la Paris, din iunie 2011, reprezentantul Fondului Monetar Internațional a menționat existența unui grup de lucru condus de FMI și BM, având ca obiectiv soluționarea problemei datoriei sudaneze. România s-a înregistrat pe lista țărilor creditoare care au transmis solicitarea de plată a datoriei sudaneze.

În acest moment, din punct de vedere politic, Republica Sudan parcurge o etapă de tranziție, după înlăturarea, printr-o lovitură militară de stat, la 11 aprilie 2019, a fostului președinte Omar al-Bashir, care a condus țara 30 de ani.

Tranziția democratică către o nouă autoritate civilă a fost însoțită de o cronicizare a crizei economice, exacerbată ulterior de criza sanitară produsă de pandemia de COVID-19. Estimările pentru 2020 au previzionat o scădere cu 8% a economiei sudaneze, în timp ce inflația a ajuns aproape de cota de 100%.

Principalele progrese realizate de regimul de tranziție, care s-a angajat într-un amplu și complex proces de reintegrare a Sudanului în comunitatea internațională sunt: procesul pentru normalizarea relațiilor cu Israelul, scoaterea Sudanului de pe lista statelor care sponsorizează terorismul și lansarea unui program ambițios de reforme economice, al cărui ritm este apreciat de FMI.

În acest context, pe agenda Boardului FMI, la începutul anului 2021 s-a aflat în discuție propunerea de acordare a unui pachet de finanțare pentru lichidarea arieratelor și scutirea datoriilor Sudanului, prin contribuția statelor membre.

La 22 iunie 2021, directorul general al FMI, doamna Kristalina Georgieva, a anunțat că au fost strânse fondurile de finanțare pentru scutirea datoriei Sudanului iar la ședința Comitetului Executiv al FMI cu privire la ștergerea arieratelor Sudanului din 28 iunie 2021 Sudanul a atins Punctul de Decizie în cadrul Inițiativei “Țări sărace mult îndatorate”(HIPC) preconizată a fi încheiată în anul 2024.

Ștergerea datoriei Sudanului către FMI a deschis calea restructurării datoriei Sudanului în cadrul Clubului de la Paris și are implicații asupra termenilor de recuperare pe care i-ar putea obține România în viitor pentru recuperarea creanțelor sale din Sudan, datorită principiului Tratamentului comparabil (*Comparability of treatment*)¹.

¹ O țară debitoare care a semnat un acord cu creditorii săi membri ai Clubului de la Paris nu ar trebui să accepte de la creditorii săi comerciali și bilaterali nemembri ai Clubului de la Paris condiții din punct de vedere al tratamentului datoriei sale mai puțin favorabile debitorului decât cele convenite cu Clubul de la Paris. Principiul Tratamentului comparabil constituie unul dintre aspectele de care trebuie să țină cont România (și alte țări creditoare, nemembre ale Clubului de la Paris) în reglementarea drepturilor valutare din țările debitoare, care au încheiat un acord cu țările membre ale Clubului de la Paris.

Ca urmare a realizării Punctului de Decizie² în luna iunie 2021, la 15 iulie 2021 a avut loc întâlnirea membrilor Clubului de la Paris pentru reeșalonarea datoriei externe a Sudanului sub Inițiativa HIPC, în cadrul căreia au fost negociați termenii de reglementare a datoriei Sudanului, în funcție de proveniența arieratelor, respectiv de tipul ODA (asistența oficială pentru dezvoltare) sau non-ODA (datorii comerciale) și de data constituirii datoriei (înainte de *Cut-off date*³ - stabilită pentru Sudan la 1 ianuarie 1984 și ulterior acestei date).

Astfel, sumele restante la plată aferente împrumuturilor și creditelor comerciale garantate sau emise de guvernele țărilor creditoare participante sau de instituțiile de resort ale acestora, în baza unui acord încheiat înainte de data de 1 ianuarie 1984 (non-ODA) vor fi rambursate în condițiile termenilor Napoli (reducere de 67% din sumele reprezentând capital și dobândă) în ceea ce privește arieratele scadente până la 31.12.2020 și a termenilor Cologne (reducere 90 % din sumele reprezentând capital și dobândă) pentru arieratele scadente în intervalul 1 ianuarie 2021 - 30 septembrie 2024, în 23 ani, cu 6 ani grație.

Sumele restante la plată aferente împrumuturilor și creditelor comerciale garantate sau emise de guvernele țărilor creditoare participante sau de instituțiile de resort ale acestora, în baza unui acord încheiat după data de 1 ianuarie 1984 vor fi amânate și rambursate în 16 ani, începând cu 1 decembrie 2024 până la 1 decembrie 2039.

Instituțiile abilitate în recuperarea creanțelor României au inițiat demersurile necesare, conform cadrului legal în vigoare, pentru obținerea mandatului de la Guvernul României în vederea reglementării datoriei Sudanului față de România în termeni similari celor încheiați cu Clubul de la Paris.

Propunere - În baza mandatului acordat, vor fi demarate negocierile în vederea încheierii unui Acord de reglementare cu partea sudaneză.

² Inițiativa HIPC în cazul Sudanului este un cadru bazat pe două etape. Începerea formală a procesului HIPC este cunoscută sub numele de Punctul de Decizie (Decision Point), iar punctul culminant este Punctul de Finalizare (Completion Point). Pentru a ajunge la Punctul de Decizie, trebuiau îndeplinite toate condițiile următoare: Sudanul trebuia să realizeze minim șase luni de performanță satisfăcătoare în cadrul programului FMI de monitorizare; autoritățile trebuia fie să își achite arieratele către creditorii multilaterali, fie să convină asupra unei strategii de compensare a acestora și să se ajungă la un acord cu privire la reformele pe care Sudanul va trebui să le pună în aplicare pentru a ajunge la Punctul de Finalizare.

³ *Cut-off date* este data limită (stabilită la momentul primei reorganizări/restructurări a datoriei țării respective cu Clubul de la Paris) înainte de care trebuie să fi fost contractate împrumuturi ca să fie eligibile pentru restructurare. Oficial, numai datoriile constituite înainte de această dată pot face obiectul unui nou calendar de rambursare, noile împrumuturi acordate după data limită fiind protejate de restructurări viitoare pentru a le putea oferi creditorilor o garanție pentru împrumuturile noi. În cazuri excepționale, restanțele la datoriile post-limită pot fi amânate pe perioade scurte de timp în acordurile de restructurare.

e. Mozambic

În urma notificărilor reciproce între cele două guverne asupra îndeplinirii procedurilor legale interne, la data de 10 iulie 2008 a intrat în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Mozambic privind reglementarea datoriei Republicii Mozambic către România, semnat la București, la 21 mai 2007.

Până în prezent, partea mozambicană și-a îndeplinit obligațiile stipulate în Acordul privind reglementarea datoriei, pentru perioada 10.07.2008 - 10.07.2021 (în valoare totală de 1,8 milioane dolari SUA) și ratele de capital (în sumă totală de 6,2 milioane dolari SUA), soldul datoriei fiind în prezent în sumă de 7.872.311,94 USD.

La 15 aprilie 2020, G20 și membrii Clubului de la Paris, în contextul pandemiei COVID-19, au anunțat susținerea suspendării temporare (de la 1 mai 2020 până la 31 decembrie 2020) a plăților către serviciului datoriei pentru cele mai sărace țări care o solicită (*Debt Service Suspension Initiative - DSSI*). Perioada de rambursare va fi de 3 ani, cu o perioadă de grație de un an (4 ani în total).

Ulterior, suspendarea temporară a plăților către serviciul datoriei pentru cele mai sărace țări a fost prelungită în noiembrie 2020, până la 30.06.2021, iar în aprilie 2021 s-a decis extinderea suspendării plăților pentru perioada 01.07.2021-31.12.2021.

Deși Guvernul Republicii Mozambic solicitase aplicarea prevederilor DSSI în derularea Acordului interguvernamental cu România, partea mozambicană a efectuat plățile conform scadențarului stabilit prin Acordul semnat la 21 mai 2007.

Propunere - Se va urmări încasarea de la extern a tranșelor prevăzute în Acordul bilateral.

f. Cuba

În urma demersurilor întreprinse de partea română în vederea reglementării datoriei Cubei față de statul român, atât prin întâlniri cu autoritățile cubaneze, cât și prin scrisori oficiale, poziția guvernului cubanez a fost de anulare 100% atâta timp cât rubla transferabilă a încetat să mai existe după desființarea CAER.

La 12 decembrie 2015, Cuba a ajuns la un acord cu 14⁴ din cele 20 de țări creditoare ale Clubului de la Paris cu privire la datoria restantă în sumă de 11,1 miliarde dolari SUA, prin care creditorii au fost de acord să anuleze o parte din datorie (90%), dobânzile aferente și penalitățile de întârziere și reeșalonarea datoriei rămase pe o perioadă de 18 ani, după transformarea unei părți considerabile în fonduri de dezvoltare locală.

⁴ Grupul Creditorilor Cubei include Australia, Austria, Belgia, Canada, Danemarca, Finlanda, Franța, Italia, Japonia, Olanda, Spania, Suedia, Elveția și Regatul Unit.

Deși România a solicitat Clubului de la Paris includerea României, alături de țările membre, la negocierile care au avut loc între Clubul de la Paris și partea cubaneză, din discuțiile care s-au purtat cu reprezentanții Clubului a reieșit că procesul negocierilor cu partea cubaneză a fost foarte rapid, astfel încât nu s-a formulat o întrebare la nivel oficial privind participarea României ca observator la reuniunile Grupului Creditorilor Cubei din cadrul Clubului de la Paris.

În cazul datoriilor în ruble transferabile, este necesar ca țările care au datorie în această monedă să stabilească înainte, la nivel bilateral, rata de conversie într-o valută convertibilă și nivelul datoriei. Din informațiile obținute de la partea cubaneză datoria în ruble transferabile a Germaniei, Rusia, Mongoliei, Vietnamului și Slovaciei s-a soluționat prin ștergere.

Singura țară fostă membră CAER care a reușit soluționarea creanțelor în Cuba este Slovacia, însă numai pentru valuta forte aflată în conturile din Cuba, înainte de 1990.

Poziția oficială a părții cubaneze, exprimată atât prin scrisorile din octombrie 2014 și octombrie 2017 ale domnului Ricardo Cabrisas Ruiz, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri și Ministrul Economiei și Planificării din Cuba cât și cu ocazia vizitei ministrului finanțelor al României din decembrie 2018 este că politica oficială a Cubei este de ștergere totală a datoriilor în ruble transferabile și că partea cubaneză dorește să se mențină linia de separație între problema datoriei Cubei față de România și cooperarea bilaterală.

Pentru a putea avea o bază de plecare la eventualele negocieri cu partea cubaneză în cazul în care va fi restabilit dialogul în ceea ce privește reglementarea datoriei față de România, Comisia interdepartamentală constituită în baza H.G. nr. 362/1994, cu modificările ulterioare, a agreeat că o posibilă soluție pentru stabilirea cursului de schimb ar fi identificarea documentelor pe baza cărora s-a realizat obiectivul Las Camariocas, obiectiv a cărui finanțare a continuat și după anul 1989, după desființarea CAER, în vederea identificării cursului de schimb stabilit la efectuarea livrărilor de către partea română.

Astfel, s-a solicitat Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului⁵ demersurile necesare în vederea verificării și identificării în arhiva ministerului a oricăror documente din care să reiasă cursul de schimb folosit la livrările pentru realizarea obiectivului Las Camariocas după anul 1989. Aceeași solicitare a fost transmisă și Băncii Comerciale Române, care a preluat toată arhiva BANCOREX.

În ianuarie 2020, pe fondul crizei sanitare mondiale, Cuba a solicitat amânarea plății datoriilor către Clubul de la Paris. Inițial, Clubul de la Paris a adoptat un moratoriu privind amânarea pentru un an a efectuării plăților către statele

⁵ Conform legislației, după anul 1989, finanțarea cheltuielilor pentru plata utilajelor, echipamentelor, pieselor de schimb, documentației și asistenței tehnice ce au fost livrate la export în Republica Cuba pentru obiectivul Las Camariocas, s-au asigurat de la bugetul de stat, prin Ministerul Industriilor.

creditoare, care a fost prelungit, la 9 iunie 2021, pe o perioadă neprecizată, fără a se solicita penalități.

Profunda criză economico-socială cu care se confruntă Cuba în prezent, confirmată inclusiv de solicitarea amânării plăților în contextul datoriei către toate statele creditoare, fără să existe un termen pentru reluarea acestora, face foarte puțin probabilă perspectiva inițierii de discuții cu partea cubaneză pe marginea datoriei pe care Havana o are față de România.

Propunere - Identificarea momentului potrivit, în funcție de evoluția relațiilor bilaterale și de cea a situației economice interne din Cuba, în vederea reluării demersurilor pe lângă partea cubaneză pentru repunerea dosarului datoriei pe agenda bilaterală.

g. Republica Guineea

Prin Hotărârea Guvernului nr. 253/07.03.2007 a fost aprobat *Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Guineea privind reglementarea datoriei Republicii Guineea față de România, semnat la București la 1 noiembrie 2006.*

În urma notificării celor două părți cu privire la realizarea procedurilor legale interne de ratificare, Acordul a intrat în vigoare la 11.07.2007.

Până în prezent, statul român a încasat 2 rate și dobânzile aferente în valoare totală de 716.961,40 dolari SUA, ambele scadente în anul 2008, rămânând neplătite un număr de 4 rate și dobânzile aferente care au fost scadente în perioada 2009-2010, în sumă de 1.393.020,96 dolari SUA.

În perioada de încetare a plăților s-au întreprins demersuri constante pentru deblocarea plăților atât prin intermediul reprezentanței diplomatice din Senegal (România nu are Ambasadă rezidentă în R. Guineea), cât și printr-o întâlnire la sediul Ministerului Finanțelor Publice cu Consulul onorific din această țară.

Începând cu februarie 2018, când alegerile locale au fost marcate de fraudă, Guineea a fost martoră a instabilității și tensiunilor socio-politice prelungite. Demonstrațiile frecvente, uneori violente, au fost reprimare puternic de forțele de securitate, cu victime de ambele părți.

La 18 octombrie 2020 au avut loc alegeri prezidențiale, președintele în exercițiu, Alpha Condé, fiind declarat câștigător, cu aproximativ 59% din voturi. Condé este acuzat de fraudarea alegerilor, după ce în primăvara anului 2020 a modificat Constituția pentru a putea participa din nou la alegeri în vederea obținerii unui al treilea mandat.

La 5 septembrie 2021, în Guineea a avut loc o lovitură de stat militară, soldată cu înlăturarea de la putere și reținerea președintelui Alpha Condé. Liderul militar care a preluat puterea a anunțat suspendarea Constituției în vigoare și declanșarea procedurii de elaborare a unei noi legi fundamentale. Comunitatea internațională

a condamnat lovitura de stat și în prezent exercită presiuni pentru organizarea de alegeri, care să pună capăt perioadei de tranziție.

Propunere - Se vor continua demersurile prin intermediul Băncii Comerciale Române S.A. și a Ambasadei României la Dakar de reglementare a sumelor neîncasate conform graficului de eşalonare la plată.

h. Republica Democrată Congo

România urma să încaseze din R.D. Congo creanțe în valoare totală de 657.820,89 dolari SUA, în perioada iulie 2006-octombrie 2011, în baza Acordului dintre Guvernul României și Guvernul R. D. Congo privind reglementarea datoriei cu titlu de arierate comerciale a R. D. Congo către România, semnat la București la 03.12.2004 și la Kinshasa la 12. 01. 2005.

Până la 31 decembrie 2013, statul român a încasat suma totală de 569.494,44 dolari SUA, soldul datoriei congoleze fiind în sumă de 88.326,45 dolari SUA, reprezentând ratele 17, 18, 19 și dobânzile aferente.

În perioada de încetare a plăților s-au întreprins demersuri constante pentru ca autoritățile congoleze să plătească datoria restantă și dobânda penalizatoare aferentă, atât prin intermediul reprezentanței diplomatice în Angola (România nu are Ambasadă în R.D. Congo), cât și prin întâlniri directe cu Consulul onorific din teritoriu.

În decembrie 2019, Ministerul Afacerilor Externe a convocat în audiență pe însărcinatul cu afaceri *en pied* al Ambasadei Republicii Democrate Congo la București pentru retransmiterea solicitării achitării obligațiilor restante pe care autoritățile de la Kinshasa le au față de România. Subiectul a fost reluat și în discuțiile din anul 2020 și 2021 cu noul însărcinată cu afaceri *en pied* al Ambasadei R. D. Congo la București, care a precizat că președintele Președinte R.D. Congo este foarte conștient de acest subiect și Kinshasa va face ce tot îi stă în puțință să își onoreze datoria. Până în prezent însă, nu s-au realizat demersuri concrete de plată de către autoritățile congoleze.

R.D. Congo este un stat aflat într-o situație de fragilitate particulară, caracteristică unui regim post-conflict.

Din punct de vedere securitar, în estul țării continuă să acționeze cca. 100 de grupuri armate. Misiunea ONU de stabilizare în RDC (MONUSCO) acționează în regiune din 1999, fără rezultate notabile, în ciuda faptului că este cea mai mare și mai scumpă misiune ONU de menținere a păcii din lume. Situația din estul R.D.Congo este considerată una din cele mai mari crize umanitare din lume.

Propunere - Se vor continua demersurile prin intermediul Băncii Comerciale Române S.A. și a Ambasadei României la Luanda (Angola) pentru plata sumelor neîncasate conform graficului de eşalonare la plată, anexă la Acordul guvernamental.

i. Somalia

Creanțele României din Somalia provin din livrări de echipamente pentru operațiuni de cooperare în agricultură.

Plata livrărilor pe credit a fost garantată prin mai multe scrisori de garanție emise de Ministerul Finanțelor din R.D. Somalia în anul 1980.

Recuperarea creanțelor României din această țară nu a fost posibilă datorită îndelungatului conflict civil care a început în anul 1991 și a durat mai bine de 20 de ani, cu consecințe dezastruoase pentru economia statului somalez. Somalia se număra, în anul 2014, printre primele trei cel mai puțin dezvoltate țări, conform Human Development Index.

În luna martie 2020, Fondul Monetar Internațional (FMI) a acordat un pachet de finanțare pentru lichidarea arieratelor și scutirea datoriilor Somaliei, prin contribuția statelor membre în sumă de 242 milioane DST.

La 31.03.2020, Clubul de la Paris a convenit cu Guvernul Somaliei să restructureze datoria publică externă, în conformitate cu termenii Cologne care prevăd pentru creditele non-ODA anulare până la 90% sau mai mult dacă este necesar iar partea rămasă reeșalonată în 23 ani cu 6 ani de grație și rambursare progresivă a capitalului (progressive repayment period).

Prin scrisoarea nr. MOF/OM/102/20/2020 adresată ministrului român al finanțelor, omologul somalez a solicitat ștergerea integrală a datoriei, în conformitate cu inițiativa “Țări sărace mult îndatorate”(HIPC), pe fondul situației interne din Somalia și a poverii datoriei.

În urma obținerii aprobării Guvernului României, la 19 noiembrie 2020, Ministerul Afacerilor Externe a transmis, prin ambasadele României la Moscova și Khartoum, scrisoarea ministrului român al finanțelor publice către omologul somalez, prin care partea română solicită o propunere de negociere a modalităților de returnare a datoriei către România, în condiții similare celor negociate de Somalia cu alți creditori internaționali.

Solicitarea a fost reiterată și prin adresa Ministerului Finanțelor nr. 373.272/14.01.2021 prin care a fost confirmat soldul datoriei Somaliei față de România, la data de 31 decembrie 2020.

Ministrul finanțelor și trezoreriei din Republica Federală Somalia a informat partea română, prin adresa nr. MOF/OM/491/2021 că, Acordul încheiat între Guvernul Republicii Federale Somalia și reprezentanții țărilor creditoare ale Clubului de la Paris prevede o reducere de 67% în conformitate cu termenii Napoli a datoriei restante aferentă împrumuturilor și creditelor comerciale garantate sau emise de guvernele țărilor creditoare participante sau de instituțiile de resort ale acestora, în baza unui acord încheiat înainte de *Cut-off date* - stabilită pentru Somalia la 1 octombrie 1984 - și o reducere de 90% în conformitate cu termenii Cologne pentru serviciul datoriei din perioada dintre Punctul de Decizie și Punctul de Finalizare).

Creditorii Clubului de la Paris au fost de acord să amâne plata datoriilor aferente împrumuturilor și creditelor comerciale garantate sau emise de guvernele țărilor creditoare participante sau de instituțiile de resort ale acestora, încheiate după *Cut-off date* cu o perioadă de grație de 4 ani, urmată de plăți eșalonate pe 5 ani.

Totodată, în scrisoarea ministrului somalez se menționează că, până când Somalia va atinge Punctul de Finalizare, există posibilitatea ca marea majoritate a țărilor creditoare ale Clubului de la Paris să ofere o anulare de 100% a datoriei, în funcție de politicile bilaterale ale fiecăreia.

Propunerea părții somaleze urmează a fi analizată de instituțiile abilitate conform cadrului legal în materie de creanțe externe și, în funcție de mandatul obținut de la Guvernul României vor fi inițiate negocierile cu partea somaleză.

Propunere - Se va urmări demararea negocierilor privind reglementarea datoriei Somaliei față de România, conform mandatului obținut de la Guvernul României.

j. Republica Centrafricană

Creanțele României din R. Centrafricană provin din participarea statului român la capitalul social al societăților mixte Lorombois și Carombois și din livrări de echipamente pentru fabricile de exploatare și prelucrare a lemnului din cadrul societăților mixte.

Au fost obținute din partea autorităților centrafricane documente care atestă că societatea mixtă Lorombois a fost declarată în stare de faliment la data de 28 iunie 1985 prin Ordinul nr. 95/180/MFB/CAB, potrivit procedurilor legale centrafricane, care au fost finalizate la data de 24.06.1995 prin lichidarea societății în cauză.

În ceea ce privește societatea mixtă Carombois, prin Decizia Tribunalului de mare instanță Bangui investită cu formulă executorie în data de 23 august 1995, în urma cererii formulate în data de 19 iunie 1995 de Oficiul centrafrican pentru securitate socială, a fost declarată starea de faliment a acesteia.

Procedura falimentului declanșată potrivit legislației centrafricane a fost definitivată prin lichidarea și radierea societății în cauză, fapt atestat de către ministrul finanțelor din statul debitor.

În urma lichidării celor două societăți, creanțele părții române nu au fost acoperite datorită situației patrimoniale negative, totodată nefiind antrenată răspunderea organelor de conducere, direcție și control ale societăților în cauză.

Țara traversează o perioadă de gravă insecuritate - jumătate din cele 4,6 milioane de locuitori fiind dependenți de asistență umanitară - și se confruntă cu diverse epidemii.

Propunere - În contextul falimentului celor două societăți mixte, Comisia interdepartamentală constituită în baza Hotărârii Guvernului nr. 362/1994 va

analiza oportunitatea inițierii demersurilor necesare elaborării unui act normativ în vederea scoaterii din evidența extrabilanțieră a contabilității publice a creanțelor României provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare internațională derulată pe relația Republica Centrafricană, aceasta fiind justificată de imposibilitatea recuperării acestora.

k. Nigeria

Creanțele României în Nigeria reprezintă cota de participare la capitalul social al societății mixte Nirowi și contravaloarea unor livrări efectuate către această societate.

Activitatea societății Nirowi a fost afectată de criza economică nigeriană precum și de instabilitatea politică, ceea ce a condus la înregistrarea de pierderi care au depășit valoarea capitalului social, ajungându-se la situația de faliment nedeclarat. Această stare de fapt a determinat guvernul militar din statul Ondo să închidă societatea în 1995 pentru câteva luni, pentru a o redeschide ulterior, dar problemele multiple cu care aceasta s-a confruntat, au făcut ca societatea să falimenteze practic în anul 1997.

În baza Memorandumului cu tema *Propunerea Biroului pentru Întreprinderi Publice din Nigeria de vânzare a acțiunilor deținute de partea română la societatea mixtă româno-nigeriană NIROWI*, aprobat de Guvernul României la 11.12.2003, a fost dată o Împuternicire de către Guvernul României Biroului pentru Întreprinderi Publice din Nigeria (instituție guvernamentală care funcționează în cadrul președinției Nigeriei și este împuternicită cu privatizarea și gestionarea activelor statului) pentru reprezentarea părții române în eforturile de prospectare a pieței în vederea găsirii unui eventual cumpărător a acțiunilor deținute în societatea mixtă Nirowi.

Totodată, au fost remise scrisori către Camera de Comerț și Industrie a României și Asociația producătorilor de mobilă din România în vederea depistării unor întreprinderi românești interesate în achiziționarea acțiunilor deținute de partea română la societatea mixtă Nirowi.

Menționăm că până la această dată Camera de Comerț și Industrie a României și Asociația producătorilor de mobilă din România nu au sesizat Ministerul Finanțelor Publice privind identificarea unor întreprinderi românești interesate în achiziționarea acțiunilor deținute de partea română la societatea mixtă Nirowi.

Din informațiile obținute prin intermediul Ambasadei României la Abuja și Biroului Consilierului economic din Lagos, a rezultat că, începând cu 1990, conducerea societății a fost preluată integral de partea nigeriană, iar cei însărcinați cu gestionarea bunurilor le-au delapidat.

Din informațiile colaterale pe care le deține Ambasada, rezultă că bunurile aflate în patrimoniul societății (mașini, utilaje, echipamente, clădiri etc.) sunt distruse, dispărute sau se află într-un stadiu avansat de deteriorare.

Reprezentanții Bureau of Public Enterprises au semnalat că din anul 2003, de când partea română a semnat împuternicirea de reprezentare a Bureau of Public Enterprises în procesul de lichidare, situația actuală financiară a societății Nirowi se regăsește în același cadru, iar la nivelul Consiliului Național de Privatizare din Nigeria s-a luat decizia demarării unei „lichidări ghidate” prin Bureau of Public Enterprises.

Totodată, din conținutul mesajului transmis prin intermediul Ambasadei în anul 2006 reiese faptul că a fost numit un lichidator care se va ocupa de acest aspect urmând ca partea română să fie ținută la curent cu evoluția în momentul în care lichidatorul va fi în posesia unor estimări financiare a societății Nirowi.

În luna iunie 2017, Ambasada României la Abuja a fost informată de către reprezentanți ai conducerii Biroului pentru Întreprinderi Publice că, din cauza deteriorării avansate a clădirilor și utilajelor aparținând Nirowi și a dificultăților întâmpinate din partea grupului de investitori privați din Nigeria, privatizarea companiei nu mai reprezintă o soluție pentru eventuala recuperare a investiției, neputând fi identificat un eventual cumpărător. Biroul pentru Întreprinderi Publice consideră că fondurile investite în acest proiect nu mai pot fi recuperate și, de aceea, ar fi luat decizia de a transfera gratuit cota sa de participare către autoritățile locale din statul Ondo - unde se află amplasată compania Nirowi, această tranzacție urmând a fi perfectată în perioada următoare. Părții române i s-a sugerat să analizeze oportunitatea unei decizii similare.

Ministerul Finanțelor a solicitat Ministerului Afacerilor Externe să dispună Ambasadei României la Abuja să ceară părții nigeriene documente și informații privind situația actuală a firmei. Aceeași solicitare a fost transmisă Ministerului Afacerilor Externe, cu ocazia participării la nivel înalt a unui reprezentant din partea Guvernului României la ceremonia de investire a președintelui Republicii Federale Nigeria, care a avut loc în luna iunie 2019. Până în prezent, nu s-a primit răspuns de la partea nigeriană.

În luna mai 2021, consulul general onorific în Gombe a solicitat Ministerului Finanțelor, prin intermediul Ambasadei României la Abuja, verificarea autenticității Împuternicirii din 18.12.2003 acordată de către Guvernul României Biroului pentru Întreprinderi Publice din Nigeria. Cu această ocazie, Ministerul Finanțelor a solicitat din nou sprijinul Ambasadei României la Abuja în vederea obținerii unor documente și informații privind situația actuală a societății Nirowi.

Nigeria a intrat în recesiune în 2016, ca urmare a scăderii prețului petrolului și unor politici economice deficiente, precum și din cauza introducerii de restricții pe piața de schimb valutar. Producția de petrol nigeriană a scăzut inclusiv ca urmare a atacurilor asupra infrastructurii de petrol și gaze din regiunea Delta Nigerului. Evoluția PIB-ului a redevenit pozitivă în 2017, pe măsură ce prețul petrolului și-a revenit și producția s-a stabilizat. În 2021, Nigeria a lansat modenda digitală e-naira, prima de acest tip de continentul african.

Pe termen lung, preocupă posibilitatea unei crize demografice fără precedent în Nigeria. Conform estimărilor, Nigeria urmează să devină al treilea stat ca

populație din lume, preconizându-se că va face saltul de la 203 de milioane de locuitori, în prezent, la peste 400 de milioane de locuitori, în 2050. În acest context, lipsa unui plan de reducere a creșterii demografice și problematica locurilor de muncă pentru tineri constituie un motiv suplimentar de îngrijorare.

Propunere - După primirea informațiilor solicitate prin intermediul Ambasadei, Comisia interdepartamentală pentru avizarea modalităților de încasare a creanțelor României din activitatea de comerț exterior și alte activități externe, derulate în baza acordurilor guvernamentale și comerciale înainte de 31 decembrie 1989, va întocmi un material care să fie prezentat Guvernului României pentru luarea unei decizii fundamentate.

I. Tanzania

Suma de 99.000 dolari SUA provine din capitalul social și livrările de utilaje pentru exploatarea miniere ale societății mixte Besaminco, desființată în anul 1984.

Propunere - Se vor face demersuri în vederea obținerii documentelor de lichidare a societății Besaminco prin intermediul Ambasadei României în Kenia în vederea analizării de către Comisia interdepartamentală constituită în baza Hotărârii Guvernului nr. 362/1994 a posibilității emiterii unui act normativ pentru scoaterea din evidența extrabilanțieră a contabilității publice a creanțelor României provenite din activitatea de comerț exterior și cooperare internațională derulată pe această relație.

Prezentul Raport privind situația creanțelor României în perioada 30 iunie 2021 - 31 decembrie 2021 a fost întocmit în baza prevederilor Legii nr. 29/1994, Art. 4, cu modificările ulterioare, pentru a fi înaintat, spre informare Parlamentului.

MINISTERUL FINANTELOR

MINISTRU

Adrian Căciu

AVIZAT

MINISTERUL AFACERILOR

EXTERNE

MINISTRU

Bogdan Lucian Aurescu

**MINISTERUL ANTREPRENORIATULUI
ȘI TURISMULUI**

MINISTRU

Constantin-Daniel Cadariu